

EDUKACJA DLA BEZPIECZEŃSTWA

Wymagania edukacyjne - klasa VIII

l.p.	Dział	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczający	dostateczny	dobry	Bardzo dobry	celujący
Rozdział I Postępowanie w sytuacjach zagrożeń						
1.	Ostrzeganie o zagrożeniach i alarmowanie	– rozróżnia sygnały alarmowe – omawia sposób ogłaszania i odwołania alarmów	– wymienia rodzaje komunikatów ostrzegawczych – wymienia środki alarmowe podstawowe i zastępcze	– wymienia sposoby przeciwdziałania panice	– opisuje sposób zachowania się ludności po ogłoszeniu alarmu lub wydaniu komunikatu ostrzegawczego	– charakteryzuje działanie i zadania systemu wykrywania skażeń i alarmowania
2.	Ewakuacja	– wyjaśnia termin „ewakuacja” i omawia jej znaczenie – rozpoznaje znaki ewakuacyjne i informacyjne	– opisuje sposób zachowania się podczas ewakuacji z budynku – zna szkolną instrukcję ewakuacji	– uzasadnia znaczenie przeciwdziałania panice i podporządkowania się poleceniom służb Ratowniczych – omawia zasady ewakuacji ludności i zwierząt z terenów zagrożonych	– opisuje sposób zaopatrywania w wodę i żywność podczas ewakuacji – rozróżnia rodzaje i stopnie ewakuacji	- pełni rolę lidera ewakuowanej grupy – zna treść szkolnej instrukcji ewakuacji
3.	Zagrożenia i walka z nim	– wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń – wymienia numery alarmowe w Polsce i przypisuje je odpowiednim służbom	–omawia sposoby przeciwdziałania zagrożeniom	– dokonuje podziału zagrożeń ze względu na źródło ich pochodzenia	– wymienia podmioty działające na rzecz zwalczania skutków zagrożeń i tworzące system ratownictwa w Polsce	– poszczególnym podmiotom ratowniczym przypisuje odpowiednie zadania
4.	Pożary	– rozpoznaje znaki ochrony przeciwpożarowej	– wymienia główne przyczyny pożarów – opisuje zasady postępowania po dostrzeżeniu pożaru	– opisuje sposób obsługi gaśnic i hydrantu wewnętrznego	– wyjaśnia, jak gasić zarzewie ognia i odzież płonąca na człowieku – omawia przeznaczenie podręcznego sprzętu gaśniczego i jego rozmieszczenie np. w szkole	– wie jak się zachować podczas zapalenia oleju na patelni - opisuje sposoby postępowania osób odciętych przez pożar od dróg ewakuacji

5.	Powodzie	– wymienia główne przyczyny powodzi i potrafi je opisać	– wymienia zadania państwa w zakresie ochrony przeciwpowodziowej – wyjaśnia, jak należy się zachowywać w czasie powodzi – wymienia na czym polega ochrona przeciwpowodziowa	– planuje niezbędne zapasy, które powinien zgromadzić dla swojej rodziny, aby przetrwać kilka dni w sytuacji kryzysowej – uzasadnia bezwzględny nakaz stosowania się do poleceń służb ratowniczych i sanitarnych w czasie powodzi – wie co należy zrobić w czasie ewakuacji	– opisuje zasady postępowania po opadnięciu wód powodziowych	– omawia pojęcie: stan ostrzegawczy, stan alarmowy, dekontaminacja, pogotowie przeciwpowodziowe, alarm powodziowy, – opisuje znaczenie kodu kolorystycznego I sygnalizacji manualnej w kontakcie ofiar powodzi z zespołami ratowniczymi.
6.	Ekstremalne warunki pogodowe	– wymienia pogodowe zagrożenia dla bezpieczeństwa człowieka	– omawia sposoby ochrony przed niszczącymi skutkami upałów, wichury i gwałtownych burz	– opisuje praktyczne sposoby przeciwdziałania zagrożeniom podczas intensywnych opadów śniegu oraz ekstremalnie niskich temperatur	– potrafi scharakteryzować zagrożenia i zasady postępowania podczas: • intensywnych opadów śniegu • ekstremalnie niskich temperatur • upałów • wichur • gwałtownych burz	– opisuje sposób przygotowania domu (obejścia), osób podróżnych na nadciągające burze, wiatry oraz silny mróz.
7.	Wypadki i katastrofy komunikacyjne. Niebezpieczne substancje chemiczne	– wymienia główne przyczyny wypadków komunikacyjnych	– opisuje zasady zachowania się po uwolnieniu substancji toksycznych – opisuje zagrożenia towarzyszące wypadkom	– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa poszkodowanym, ratownikowi, osobom postronnym na miejscu zdarzenia – wymienia czynności, które należy wykonać, aby ocenić sytuację na miejscu zdarzenia,	– opisuje zasady kodowania informacji na tablicach ADR – omawia podstawowe zasady postępowania ratownika w miejscu zdarzenia (wypadek komunikacyjny) – wyjaśnia znaczenie terminów, kolizja, katastrofa, wypadek	– zna system segregacji rannych TRIAGE
8.	Zagrożenia terrorystyczne	– definiuje pojęcie terroryzm – rozumie konieczność powiadamiania służb porządkowych (policji, straży miejskiej) o podejrzenie zachowujących się osobach lub podejrzanych przedmiotach zauważonych w miejscach publicznych	– opisuje zasady zachowania się na wypadek: • strzelaniny • znalezienia się w sytuacji zakładniczej – zna główne przyczyny terroryzmu	– opisuje zasady zachowania się na wypadek: • ataku bombowego • ataku gazowego • otrzymania podejrzanej przesyłki	– wymienia najczęstsze akty terroru	– omawia genezę i formy współczesnych aktów terroru

Rozdział II Bezpieczeństwo państwa

1.	Bezpieczny obywatel, bezpieczne państwo	– definiuje bezpieczeństwo jako stan i jako proces charakteryzuje geopolityczne aspekty bezpieczeństwa państwa	– wymienia podmioty odpowiadające za bezpieczeństwo kraju i jego obywateli – wymienia rodzaje bezpieczeństwa	– wymienia rodzaje i dziedziny bezpieczeństwa państwa – definiuje pojęcia ochrony i obrony narodowej	– wymienia przykłady polskiej aktywności na rzecz zachowania bezpieczeństwa (w ONZ, OBWE, NATO) – wymienia wybrane zagrożenia dla bezpieczeństwa Polski	– wskazuje dziedziny działalności państwa polskiego, które są obecnie najważniejsze dla zapewnienia bezpieczeństwa jego obywateli.
2.	Sily Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej	– wymienia zadania parlamentu, prezydenta, rady ministrów w dziedzinie obronności oraz elementy systemu obronnego państwa	– zna i wymienia nazwy formacji mundurowych oraz ich zadania	– wymienia zadania Sił Zbrojnych RP podczas klęsk żywiołowych	– zna podstawowe uzbrojenie i wyposażenie Sił Zbrojnych RP	– potrafi omówić najważniejsze cele głównych organizacji międzynarodowych do których należy Polska potrafi podać przykłady misji pokojowych w których brali udział Polacy
3.	Cyberbezpieczeństwo	– wymienia zagrożenia cyberbezpieczeństwa w wymiarze cywilnym i wojskowym	– omawia zasady bezpieczeństwa w sieci	– zna istotę cyberbezpieczeństwa	– potrafi odbierać ze zrozumieniem, tworzyć i przedstawiać wypowiedzi dotyczące roli i miejsca cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa	– omawia sposoby reagowania na cyberprzemoc

Rozdział III Podstawy pierwszej pomocy

1.	Podstawowe wiadomości z zakresu pierwszej pomocy	– wyjaśnia termin „pierwsza pomoc” – określa prawny i moralny obowiązek niesienia pomocy poszkodowanym	– wyjaśnia pojęcie „stan nagłego zagrożenia zdrowotnego” – wyjaśnia znaczenie czasu podczas udzielania pierwszej pomocy	– opisuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia	– zna główne stany nagłego zagrożenia zdrowotnego	– wyjaśnia rolę układów: krążenia, nerwowego, oddechowego w utrzymaniu podstawowych funkcji życiowych
----	---	---	--	---	---	---

2.	Postępowanie w miejscu zdarzenia	– demonstruje bezpieczny sposób zdejmowania rękawiczek jednorazowych – zna numery alarmowe	– poprawnie konstruuje komunikat wzywający pomoc fachową –	– podaje przykład aplikacji na telefon pomocnej w udzielaniu pierwszej pomocy – wskazuje sposób zabezpieczenia się ratownika w kontakcie z poszkodowanym	– opisuje wybrane sposoby transportu osób przytomnych i nieprzytomnych	– wymienia czynności, które na miejscu zdarzenia należy podjąć w trosce o bezpieczeństwo: świadka, ratownika, poszkodowanych, miejsca zdarzenia i pozostałych osób
3.	Pomoc osobie nieprzytomnej	– wyjaśnia pojęcie „nagle zatrzymanie krążenia” – ocenia stan świadomości poszkodowanego – umiejętnie stosuje folię NRC	– ocenia bezpieczeństwo miejsca wypadku – udrażnia drogi oddechowe (rękoczynem czoło–żuchwa) – sprawdza, czy poszkodowany oddycha – wymienia objawy utraty przytomności – wymienia ogniwa łańcucha przeżycia	– ocenia stan poszkodowanego wg schematu ABC układu poszkodowanego nieprzytomnego, ale oddychającego, w pozycji bezpiecznej – wymienia główne przyczyny omdlenia – opisuje ogniwa łańcucha przeżycia	– wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej – zapewnia poszkodowanemu ochronę termiczną – udziela pierwszej pomocy w przypadku omdlenia – charakteryzuje objawy zwiastujące omdlenie	– potrafi przeprowadzić wywiad SAMPLE – wyjaśnia, kiedy można zastosować odwrócony schemat CAB
4.	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa	– wymienia warunki i czynniki zapewniające realizację RKO na wysokim poziomie skuteczności – stosuje środki ochrony osobistej podczas wykonywania RKO	– omawia algorytm ratowniczy RKO u dorosłych i dzieci – wymienia objawy NZK – zna przyczyny NZK	– definiuje pojęcie „resuscytacja krążeniowo-oddechowa” – przedstawia zalety zastosowania AED w akcji ratowniczej	– opisuje znaczenie RKO w akcji ratowniczej – opisuje działanie i obsługę automatycznego defibrylatora zewnętrznego	– wykonuje pełen cykl RKO na manekinie dorosłego i niemowlęcia (samodzielnie i w parze) – potrafi wykorzystać AED w praktyce
5.	Rany i krwotoki	– różnicuje rany i krwotoki – stosuje rękawiczki ochronne podczas opatrywania ran – bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne	– wyjaśnia pojęcia: rana, krwotok, opatrunek uciskowy, opatrunek osłaniający – opisuje zagrożenia dla życia związane z utratą dużej ilości krwi w krótkim czasie (wstrząs krwotoczny)	– wymienia rodzaje krwotoków i charakteryzuje je – wykonuje w obrębie kończyny opatrunki uciskowe i osłaniające – wie kiedy może zastosować opaskę uciskową – potrafi opisać pierwszą pomoc przy krwotokach	– wykonuje opatrunek zależnie od miejsca zranienia (inne niż kończyna) – demonstruje sposób tamowania krwotoku z nosa – omawia okoliczności i sposób zakładania opaski uciskowej	– potrafi wykonać opatrunek z ciałem obcym w ranie – potrafi założyć opaskę uciskową – wykonuje podstawowe opatrunki osłaniające w obrębie głowy i tułowia – proponuje zastosowanie zastępczych środków opatrunkowych – omawia zasady postępowania przeciwwstrząsowego

6.	Złamania, zwichnięcia i skręcenia	– wymienia objawy najczęstszych obrażeń narządu ruchu – podaje przykłady zapobiegania urazom	– omawia zasady postępowania w przypadku podejrzenia urazów kręgosłupa – wie jakie są typowe objawy złamania – zna objawy zwichnięć i skręceń	– wyjaśnia pojęcia: złamanie, zwichnięcie, skręcenie – opisuje najczęstsze okoliczności urazów kręgosłupa – wie jakie są rodzaje złamań	– wyjaśnia cel doraźnego unieruchamiania kończyny (ograniczenie ruchu, złagodzenie bólu, ograniczenie ryzyka pogłębiania urazu, umożliwienie bezpiecznego transportu) – opisuje przykłady powikłań wynikających z urazu kręgosłupa	– potrafi udzielić pomocy poszkodowanemu w przypadku złamań, zwichnięć i skręceń – zakłada temblak
7.	Oparzenia i odmrożenia	– demonstruje sposób schładzania oparzonej kończyny	– omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: • oparzeń termicznych – wie jak postępować w przypadku zapalenia oleju w kuchni	– wyjaśnia pojęcia: oparzenie, udar słoneczny, udar cieplny, odmrożenie, wychłodzenie – omawia zasady postępowania ratowniczego w przypadkach: • oparzeń termicznych • oparzeń środkami chemicznymi • wychłodzenia organizmu i odmrożeń	– proponuje skuteczne sposoby zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci – wymienia czynniki sprzyjające wychłodzeniu	– zna stopnie oparzeń i odmrożeń i potrafi je scharakteryzować
8.	Zadławienie, zawał serca, udar mózgu, cukrzyca, napad padaczki	– omawia sposoby zapewnienia bezpieczeństwa ratownika w wypadkach: • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • cukrzyca • napadu padaczkowego	– wie jakie są przyczyny: • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • cukrzyca • napadu padaczkowego	– omawia objawy w przypadkach: • zadławienia • zawału serca • udaru mózgu • cukrzyca • napadu padaczkowego	– omawia i stosuje w praktyce sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: • zadławienia ▪ omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia ▪ wykonuje na manekinie rękoczynę ratunkową w przypadku zadławienia ▪ wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci	– omawia i stosuje w praktyce sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadkach: • zawału serca • udaru mózgu • napadu padaczkowego

9.	Tonięcie, porażenia prądem, zatrucia, wstrząs anafilaktyczny, ciała obcego w oku ukąszenia, użądlenia	- wie jakie są przyczyny: • zatrucia • ciała obcego w oku • tonięcia • porażenia prądem • wstrząs anafilaktyczny • ukąszenia • użądlenia	- omawia objawy w przypadkach: • zatrucia (pokarmowego, gazem, środkami psychoaktywnymi, alkoholem, lekami) • tonięcia • porażenia prądem • ukąszenia • użądlenia • wstrząs anafilaktyczny • ukąszenia • użądlenia	- opisuje sposób udzielania pierwszej pomocy w przypadku : • napadu duszności/napadu astmy oskrzelowej • porażenia prądem • ukąszenia lub użądlenia • pogryzienia przez zwierzęta - wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy we wstrząsie : • wymienia najważniejsze przyczyny wstrząsu • opisuje wynikające z niego zagrożenia • stosuje zasady postępowania przeciwwstrząsowego	- rozumie, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w zatruciach : • omawia zatrucie tlenkiem węgla (czadem), lekami i środkami odurzającymi; • opisuje zasady bezpieczeństwa w pomieszczeniach skażonych tlenkiem węgla, gazami toksycznymi - w sytuacji symulowanej podejmuje prawidłowe działania wobec osoby, u której podejrzewa się zatrucie	- odtwarza etapy pomocy w podtopieniach; w sytuacji symulowanej podejmuje czynności pierwszej pomocy po wydobyciu poszkodowanego z wody (pozycja bezpieczna, zapobieganie zachłyśnięciu i wychłodzeniu) - wyjaśnia, jak zapobiegać tonięciu i wypadkom w zbiornikach wodnych wychłodzeniu
Rozdział IV Kształtowanie postaw obronnych						
1.	Wstęp do szkolenia strzeleckiego	- zachowuje zasady bezpieczeństwa podczas posługiwania się bronią (BLOS) - opisuje indywidualne ochronniki wzroku i / lub słuchu	- wyjaśnia wpływ rodzaju przyrządów celowniczych i rodzaju amunicji na efekty strzelania	- wymienia konsekwencje przyjmowania nieprawidłowych postaw strzeleckich	- przestrzega regulaminu strzelnicy - wykonuje polecenia prowadzącego strzelanie - przyjmuje postawy do strzelania z broni krótkiej i długiej (stojąc, klęcząc, leżąc)	- ładuje i odbezpiecza oraz zabezpiecza broń - zgrywa przyrządy celownicze
2.	Terenoznawstwo	- wyjaśnia definicję terenoznawstwa - wymienia rodzaje map	- zna podstawy orientowania się w terenie - potrafi wskazywać kierunki stron świata za pomocą kompasu i GPS	- potrafi orientować się w terenie za pomocą charakterystycznych przedmiotów terenowych	- potrafi używać różnych rodzajów map do orientacji w terenie.	- umie zaplanować trasę przemarszu w terenie

Uwaga:

Aby uzyskać wyższą ocenę, uczeń musi również opanować zasób wiedzy i umiejętności z poprzednich poziomów.